

Jumākās Zinas

Redakcija un kantoris Rīgā, L. Kalēju ielā № 29, Audēju ielas stūrī.

izdevejiem № 2-2-2-5-0; atbildīg. redakt. № 2-2-2-5-3; ārņemju nod. 3-4-8-6-9; redaktors 2-2-2-5-1; vietējās un prov. nod. red. № 2-9-2-9-8; 2-9-8-0-3; līdzstrād. № 2-2-2-5-2; 2-7-1-1-9; 3-4-5-5-8; 3-4-3-1-0; lauksaimn. nod. 2-9-2-4-7; sports 3-2-9-4-5; māksla, rakstniecība 2-1-3-7-4; Atpūta 2-0-5-8-5; laboratorija 2-6-7-9-4; galv. kant. 2-2-2-5-4 un 3-0-0-0-6; sludinājumu kant. 2-2-2-5-5; kase 2-6-1-1-3.

Iznāk ikdienas 6 reiz nedēļā

Abonēšanas maksa:

Ar piesūtišanu	Bez piesūtišanas
uz 1 mēn. Ls 2.—	uz 1 mēn. Ls 1.70
3 . . . 5.70	3 . . . 4.80
uz ārņem uz 1 mēn. Ls 5.—, uz 3 mēn. Ls 14.—	
Tekošs rēķ. pastā 1212.	

Sludinājumi maksā: 1. lap. p. Ls 1.92,5, tekstā Ls 1.65, sludinājumu daļā 39,6 sant. Līdz 10 rindiņām: gadījuma sludinājumi 28,6 santimi par vienslejīgu petitirindiņu iesk. nodokli, darbaspēka piedāvājumi 10 sant. par vienslejīgu petitirindiņu. Ārņemju sludinājumi 1. lap. 35 am. centi, tekstā 25 am. centi, sludin. daļā 8 am. centi par 1 m/m rindiņu iesk. nodokli.

№ 202.

Trešdien, 8. septembrī 1937. gadā

27. gads

Skolas gadam sākoties

Izglītības ministrs prof. Dr. A. Tentelis mums izsaka:

Jau ceturto reizi pēc 1934. gada 15. maija mūsu skolas pildās skolniekiem, ceturto reizi uzsāk skolotāji savu mācīšanas un audzināšanas darbu. Bez šaubām, tiklab vieniem, kā otriem prātā jautājums, vai šai priekšā stāvošā mācības gadā varēs sasniegt to, ko vēlas. Un daudz ir ko vēlēties ir skolniekiem, ir skolotājiem, ir vecākiem, ir mūsu valstij. Labas sekmes vēlas visi, bet katrs no sava viedokļa. Visvairāk gan vēlēšanos ir Latvijai, jo viņas nākotne atkarājas no sekmēm skolā, no panākumiem audzināšanā. Tāpēc novēlēsim visiem, it visiem, lai nākamais skolas gads dotu cerību un gaidīšanas viskuplāko piepildīšanos. Tas nevar notikt bez intensīva, nopietna un nosvērtā darba. Visiem jāstrādā no visas sirds un pie tam dziļā saskaņā un vienprātībā, tad darbs nebūs bez sekmēm.

Izglītības resors darīs visu, lai darbs labāk veiktos, lai ar mazāk līdzekļiem tiktu pie bagātīgāka rezultāta.

Mūsu tuvākie mērķi nākamā

mācības gadā ir šādi.

Mēs raudzīsim apvienot mazākas skolas pēc skolēnu skaita ar lielākām, it īpaši otrās pakāpes skolas, kur vien tas būs iespējams. Projekta un priekšlikumu izstrādāšanai izglītības ministrijā darbojas starpresoru komisija, kurā ietilpst izglītības, iekšlietu, finanču ministrijas un valsts kontroles pārstāvji. Vietējās skolu valdes jau savus priekšlikumus iesniegušas un tie tiek sīki jo sīki komisijā pārbaudīti. Fiziskai audzināšanai un veselības kopšanai izglītības ministrija piegriež lielu vērību. Tā pamatskolās pagājušā gadā pielika vienu stundu vingrošanai, kuru uz laukiem var izmantot lauksaimniecības praksei, ja laiks to atļauj. Militārai mācībai 5. un 6. klasē paredzētas pa 2 mācības stundām nedēļā. Tādā kārtā pacelsim skolu audzināšanu un pastiprināsim valsts sargu sagatavošanu. Tāpat veselības uzlabošanai ministrija rūpējas par kopēdināšanu pamatskolās uz laukiem un pilsētās. Jau pagājušā mācības gada otrā pusē noorganizēja īpašas komisijas apriņķos

un nodibināja kopēdināšanas fondu. Mēs nešaubamies, ka sabiedrība arī šogad, jo dzīvi atsauksies, lai visi bērni ikkatrā skolā skolas laikā dabūtu pašēst. Ministrija piegriezīs vislielāko uzmanību skolnieku zobu ārstēšanai. Zobu ārsts skolā tikpat nepieciešams kā ārsts iekšējās slimībās. Tālāk ministrija pārstrādā papildu skolu programmu un mēģina tās tā noorganizēt, lai tās dotu labākus rezultātus pamatskolu beigušiem. Ministrija piegriežusi uzmanību audzināšanas un labošanas iestāžu noorganizēšanai.

Visu skolas turpina iekārtot šķirtu mācību zēniem un meitenēm. Bez pagājušā mācības gadā iekārtotām skolām, par zēnu skolām ierīkotas P. Dzeņa un ev.-lut. baznīcas ģimnazijas, kamēr M. Milleres ģimnazija — meitenēm. Atsevišķi komplekti iekārtoti Cēsu, Valmieras, Liepājas, 1. Daugavpils un Ludzas ģimn., Madonas ģimn. un franču licejā 1. un 2. sagatavoš. kl. un 5. klasē. Apstiprinātas jaunas programmas un stundu plāni sieviešu ģimnazijām.

Skolotāju institūti. 1937.-38. mācības gadā darbosies 4 skolotāju institūti ar 30 klasēm. Tikai Rīgas institūtā ir parallēlklases V un VI klasei, kur mācās mazākuma tautību audzēkņi, pa lielākai daļai žīdi. Pārējiem institūtiem nav parallēlklases. Trīs zemākās klasēs pārsvars zēniem, sakarā ar jaunuzņemamo meiteņu skaita samazināšanu institūtos pēdējo triju gadu laikā, bet trīs vecākās klasēs pārsvarā meitenes. Pie visiem institūtiem darbosies mēģinājumu pamatskolas 6 klasu sastāvā. Salīdzinot ar 1936.-37. mācības gadu, klasu skaits institūtos samazinājies kopā par 4 klasēm, sakarā ar parallēlklases darbības izbeigšanos. Mācības gada beigās nav paredzama jaunu

audzēkņu uzņemšana Daugavpils skolotāju institūtā. Pārstrādās institūtu programmas. — Technikumi. 1937.-38. māc. g. darbību turpinās 4 valsts teknikumi (Rīgā, Liepājā, Rēzeknē un Jelgavā) ar 47 klasēm un 3 pašvaldību teknikumi (Rīgā, Liepājā un Daugavpilī) ar 20 klasēm. Ar tekošo mācības gadu noorganizē pie Rīgas valsts teknikuma arī ēku būvniecības nozari, atverot šai nozarē zemāko (V) klasi. Rīgas pilsētas teknikumu pārveido ar tekošo mācības gadu par 5-gadīgu teknikumu līdzšinējā 3½-gadīgā teknikuma vietā, samazinot klasēs nedēļas stundu skaitu līdz 21, kas nepieciešami, lai dotu teknikuma audzēkņiem, kas pa dienu nodarbināti, strādāt vieglākos apstākļos. Šī teknikuma ķīmijas nodaļa pārveidota par 5-gadīgu ķīmijas skolu ar 18—19 stundām nedēļā katrā klasē. Visos teknikumos, sevišķi Rīgas valsts teknikumā, liels audzēkņu pieplūdums, kādēļ bija jāparedz stingrāki sacensības pārbaudījumi. Ar tekošo mācības gadu visos teknikumos uzņem tikai vīriešu dzimuma audzēkņus. Komerckolās. Šo skolu un klašu skaits nav mainījies. Palielinājies tikai audzēkņu skaits sakarā ar lielāku audzēkņu pieplūdumu. Rīgas, Liepājas un Rēzeknes komercskolās iekārtoti atsevišķi komplekti zēniem un meitenēm. — Komerцинstitūti. Likvidēts Liepājas augstākās izglītības veicināšanas biedrības institūts un abos Rīgas komercinstitūtos ievadīta pakāpeniska likvidācija — ar nolūku izbeigt šo institūtu darbību līdz 1939. gada 1. augustam. — Zemākās arodskolas. Ar 1937.-38. mācības gadu atvērtas: Kandavas valsts arodskola (lauksaimniecības mašīnu nodaļa un koku apstrādāšanas nodaļa), valsts grāmatrūpniecības vakara skola (burtliču un

Rimeika svecēm GAISMA

Zemgales izstādē piešķirta I godalga — Zelta medaļa.

iespiedēju nozares) un „Turības“ kooperācijas skola. Zemākas arodskolas uzsāk darbu pēc pārstrādātiem mācību plāniem un programmām, kuras apstiprinātas un pašlaik beidz iespiest. Zemākās arodskolās palielināts praktisko darbu stundu skaits darbnīcās un samazināts stundu skaits klasē (12—18 st.). Krišjāņa Barona tautas augstskolā paredzēti attiecīgi kursi amatniekiem dažādos arodos to zināšanu iegūšanai, kas nepieciešamas meistarību un zeļu gradu iegūšanai. Rokdarbu darbnīcas atvērtas no jauna Dobelē, Madonā, Jaunlatgalē un Jēkabpilī.

Celtniecība arī šai mācības gadā būs dzīva:

turpināsim celt skolas namus: Cēsīs (ģimn.), Ludzā (v. arodskolu); valsts pamatskolas: Pededzē, Skrudalienā, Lašos, Aknīstē, Salienā, Zemgalē, Ručavā, Medumā, Ezersalā un Laizānos, Uzsāksim celt Valmierā (v. komercsk.), Alūksnē (v. ģimn.), valsts pamatskolas Apē, Lasnovičos, Kacēnos, Bukmuižā, Rundēnos. Pašlaik veic pārbūves darbus izglītības ministrijas namā, Valņu ielā, kur novietosies ministrijas centrālās iestādes, kamēr namā Krišjāņa Barona ielā ievietos skolu muzeju, mācības līdzekļu nodaļu, teātra un rakstnieku muzeju, ekskursantu nometni u.c. (Beļgas skat. 16. lappusē.)

Sakarā ar mana veikala 15 gadu darba atceri, izsaku visiem, kas mani apsveica ar laimes novēlējumiem, balvām un ziediem, manu sirsnīgāko pateicību.

Izglītības ministra sarunas noslēgums

(Sākumu skat. 1. lappusē.)

Draudzīgais aicinājums

devis pamatskolām līdz 1937. g. 1. augustam 473.000 grāmatu, bet vidusskolām, arodskolām un citām iestādēm un organizācijām 35.000 grāmatu. No neizsūtītām, kuŗas pašreiz iesien un komplektē, skolas saņems ap 170.000 grāmatu. Pārējās grāmatas nosūtītas tautas bibliotēkām. Septembra beigās un oktobrī visas pamatskolas saņems H. Senkēviča kopotu rakstu komplektus. Liela daļa skolu jau saņēmušas Latvju Rakstu komplektus. Turpmāk tos izsūtīs arī pārējām skolām. Pēc šī darba posma Kultūras fonda nodaļa iepirks skolām jaunākos un labākos daiļliteratūras un zinātnes darbus. **Kultūras fonda nodaļai iemaksāti**, sekojot Draudzīgam aicinājumam, 1458,45 ls, kas domāti gleznu iegādei 27 dažādām skolām. Šīs gleznas iegādās tekošā mācīb. gadā.